

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 283

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

J. NARŪNĖ

Kai mes lietuviškai mokėmės

Žandarams sekant

Jaunystė! Gražiausias laikas žmogaus gyvenime. Tai besiskleidžiąs žiedas pavasarį. Tai pats žalias pavasaris — neramus, audringas. Tai pavasario šypsena... akimirka, kuri pranyksta ir daugiau nebeįžįsta...

Rodos taip neseniai, tiek nedaug laiko praėjo, kada buvome gimnazijoje, ramioje, soduose paskendusioje Panevėžio mieste. Tada šypsojosi mums kiekvieno pažįtamo namo langas, kiekvienas pažįstamas medelis gatvėje. Viskas buvo gražu, miela, viskas šviesiomis spalvomis spinduliavo.

Bet lietuvių siela, širdis vistiek troško ir duso. Dvasią slėgė nuolatinis sunkumas. Juk tais tāt laikais mūsų krašto gyvenimas buvo labai suvaržytas, uždrausta spauda, mokykla, švietimas ir kultūrinis veikimas. Tačiau jaunimas jokių draudimų nepaisydamas, slaptai gaudavo lietuviškų knygų, jas skaitydavo ir platindavo. Moksleiviai per atostogas darė slaptus susirinkimus, dalindavosi draudžiamais liet. laikraščiais, naujai išleistomis knygomis. Tai buvo konspiracinis mūsų jaunuomenės gyvenimas; reikėdavo atsargiai veikti, iš anksto apgalvojus planą. Reikėjo rizikuoti. Rusų žandarai sekė, žiauriai persekiojo, teismai sunkiai nubausdavo.

Nelegali mokykla

Mūsų panevėziečių "mokyklėlė" buvo nedidelė — penki mokiniai ir viena mokinė. Buvome pasiryžę išeiti lietuvių gramatikos kursą, išmokyti taisyklingai rašyti, kad ir statydami save į pavojų. Atidėdami į šalį visus savo reikalus, atsisakydami malonių pramogų, skubėjome į savo "mokyklėlę".

Kaip šiandieną atsimenu jauną seminaristą S. Pašakarnį, kviečiantį į susirinkimą.

— Na, tai kas, kad tą valandą tamsta būsi čiuożykloje. Na, truputį pačiuoži. Bet vistiek ateiki! Būtinai ateiki, nes tai pirmoji pamoka!

Tiek supratimo, užuojautos ir atlaidumo mažai gimnazistukei-čiuożykai. Drauge ir tėviškas paraginimas, kietas pareigos supratimas ryškėjo iš jo žodžių ir kalbos tono.

Kaipgi neisi, lyg būtų ir gėda neateiti.

Pirmas nesmagumas

Žvanganciomis pačiuožomis nešina skubėjau į Smėlynę, dviejų aukštų bokštų linkui. Pasiekusi bažnyčią pamačiau jos pašonėje — kiurksojo mažas medinis namukas. Vos buvo matomas jis pro apsnigtas sodo šakas. Maži, kadaise žaliai dažyti varteliai girgžtelėjo. Aš įėjau į krūmų alėją, kaip į baltą tunelį. Oras gaivus ir skalbus kvėpuoti. Lengvai nešė kojos per girgždantį sniegą. Siauras, pramintas takeliūkštis vedė tiesiog į mažytį prieangį. Staiga sulėjo šunelis.

Mane pasitiko Pašakarnis. Nusipurčiau sniegą, smagiai patrepsemdama kojomis, įžengiau į nedidelį saulėtą kambarį. Aplink stalą sėdėjo jauni seminaristai (mokytojų seminarijos mokiniai), panarinę savo galvas į lietuvių kalbos gramatikas. Jų tarpe vyravo Stasys Naginskas, reali-

Žygimantas Augustas tariasi
su senatoriais Liubline
iš Trefer,
Theatrum, 1568 m.

(Iš Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos, kurią leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija).

nės gimn. mokinys, mūsų "profesorius" — geriausiai mokėjęs lietuvių kalbą.

Namų šeimininkas, Silvestras Pašakarnis, supažindino mane su visais jaunuoliais. Apsišvalgius pamačiau, kad nebuvo nei vienos mergaitės. Tatai galutinai atėmė man drąsą... Šeimininkas, tur būl pastebėjęs mano sumišimą, skubėjo nuraminti:

— Drauge Janina, nesirūpink, kad esi viena tarp pulko berniokų. Mes tamstą labai gerbiame, visi drauge susėdę stengsimės gerai mokytis. Prašau jaustis kaip namie.

— Iš mergaičių pirmoji, o gal ir vienintelė, tamsta išdrįsai pas mus ateiti. Jaučiame didelę pagarbą, suteiktą mums! — karštai kalbėjo Juozas Balčiūnas (švaistas). Tai buvo juodomis garbanomis šaunus berniokas, gal kiek vyresnis už mane. Greta jo sėdėjo Aleksandras Šumskis:

— Tai dabar mes, kaip tie penki broliai, turėsime savo pirmąją sesutę

Kaitau nuo tų kalbų. Nepajėgiau paslėpti neramumo. Tik vienos geros, mėlynos akys su užuojauta žiūrėjo į mane. Drovios lietuviškos akys... Paskui sužinojau, kad tai buvo Petras Misevičius (geriausias J. švaisto draugas). Kiek ramiau man pasidarė nuo to užjaučiančio žvilgsnio. Augo pasitikėjimas. Nyko pirmojo susivaržymo nesmagumas. Girdėjau, kaip nerūpestingai čiuilbėjo kanarėlė savo narvelyje... "Kaip jai ramu ir gera"... galvojau sau, vis daugiau apsiivaldydama. O pro langą linksmi mojavo sniegu apdrėbtos obelies šakos... Jaučiau, kad atslūgsta vidinė įtampa.

Didelio ūgio mokinys, J. Svilas, pristūmė man kėdę, ir aš, sėsdama prie stalo, įsijungiau į bendrą mokymosi darbą.

Pamoka

Tarškėjo daiktavardžių linksniai. Byrėjo diktantų klaidos, kaip stambios pupos. Stengėmės gerai klausytis, ypač gramatiškų nagrinėjimų, kad greit susivoktumėm

ir išmoktumėm. Kuris užsižiopsodavo, būdavo staigaus paklausimo "pagautas", pritrūkusio juoko apglušintas. To mes daugiausia bijodavome. Labai stengdavomės gerai paruošti pamokas namuose, kad tik neapsijuokintumėm. Ejo tylus lenktyniavimas tarp mūsų: kiekvienas norėjo šauniau pasirodyti, geriau atsakyti. Smagu buvo klausytis istorijos pasakų. Iš įvairių knygelių garsiai skaitydavo mums Balčiūnas. Vis jam dažniausiai pakišdavo knygą skaityti.

— Tu, Juozai, gražiau paskaitysi. Še tau knygą ir drožk!

Atrodė, kad ir Juozas pats mėgdavo šitą dalyką. Jam gražiai tasai skaitymas išėdavo. Ypatingai gerai eilėraščius deklamudavo: visu užsidegimu, karštai akcentuodamas. Iš viso, buvo gabus mokinys.

Kartą "mokykloje", įsigilinę į savo studijas, išgirdome, kaip ūmai sulėjo šuo prieangyje. Visi pavirtome į klausą...

— Vyrai, traukime sutartinę, jeigu žandaras ateina! — linksmi sukomandavo Balčiūnas. Visų veidai išsitempė.

— Žinokite, kaip turime pasiaiškinti, — ramiai įtikinėjo Pašakarnis: — Mano vardadienis šiandieną, taigi švenčiame! Dainuojame, geriamo, valgome...

— Cha-cha-cha! — ėmė visi juoktis. — Kurgi tie valgymai ir gėrimai?

— O kur slėpsime knygas nuo stalo?!.. Po langu pasirodė senutė-elgeta.

— O kad tave kur!.. Kaip tu, senučiut, mus išgąsdinai... — šaukė Juozas.

Iš mūsų rankų skrido kapeikos į ubagės atkištą ranką. Aš buvau benorinti viską atiduoti jai iš džiaugsmo, kad nebėra pavojaus.

— Svilai, užkauk, kaip sirena: reikia atšaukti pavojų! — džiūgavo Juozas tarp visų kitų sąmojų ir kikikų, kurie, kaip kruša pylėsi iš jaunų humoristų.

Arkliška pavardė

(Pagal A. Čechovą)

Smuklė beveik tuščia. Jei du trys sėdi prie baro, argi tai biznesas. Iš nuobodumo snūduriuoja bartenderis, apsnūde ir tie trys. Kažkaip ne laikas dar: nei sutemos nei įsibėgėjęs sezonas. Tebejauciamas atostoginės vasaros išsiblašymas. Nėra rimto susikaupimo nei susitelkimo.

Staiga markiai sugirgžda durys. Visi girdi ir visi atsisuka durų link. Gyvai įžengia visai naujas, niekad nematytas pilietis. Skubiai eina jis prie baro ir plačiai išskęčia rankas, lyg norėdamas apglėbti.

— Nagi sveikas! Sveikas, kapitone! Kaip gi tu čia?

Kapitonu garbinamas! Abejingai žiūri ir nei žodžio.

— Argi nebepažįsti jau? Tiesa, daug metų. Juk po Vokietijos nesimatėm dar...

Iš lėto pasigirsta žodžiai:

— Veidas kaip ir matytas, bet pavardės, nors užmušk, nebeatsimenu...

— Nagi, Keršys! Antanas Keršys!

— A-a! Tikrai, kad tas pats. Malonu susitikti, — plačiai nusižiovauja seniai tylėjusi ir dabar pajudinta burna.

Keršys kloja ant baro penkinę.

— Tai ką tau?

— Ką tik nori, tik ne brudo. Juk žinai, kad dypukai ne bet ką geria...

— Bartenderi, du konjako ir du cigaru po kvoterį!

— Na, tai kaipgi gyvenam? Pasakok! Gal ir pavardę jau pakeitęs? Koks nors Shick ar Smith?

— Labai nenorėjau, bet turėjau. Niekas čia neištaria — šerbavičius. Įsipyko, kai visaip kraipo.

— Na, tai kokia dabar?

— Simpson...

— Gal ir neblogai, bet vis ne tai, kaip buvo. Kažkas svetima, ne prie širdies. Jei ir girdėčiau taip tariant, niekad nesusivokčiau, kad tai apie tave kalbama...

— Priprasim! Prie daug ko jau pripratom...

Keršys nutylėjo. Jam visada nemaloni ta tema būdavo. Jis pasuko kita kryptimi.

— Na, o kaip šiaip pasilaikymai?

— Negaliu nusiskusti — nebloggerai. Tik štai reumatizmas kankina. Juo toliau, juo blogiau...

— Toks jaunas ir reumatizmas?!

— Nepamiršk, kad apkasai, frontas...

— Tiesa, tiesa! Juk tu savanoris, kraujai liejai dėl tėvynės ir žaizdų nemaža parsinešei. Du Vyčio Kryžius turėjai...

Kapitonas griežtai sustabdė:

— Nemėgstu, kai perdeda! Jei tik savanoris, tai kraujas ir baisiausias žaizdos... O aš, įsivaizduok, nei kraujo neliejau, nei žaizdų neturėjau. Pavargti, tiesa, teko: ir baloj pagulėti, ir šaltyje dantimis kalenti, ir — na... Dabar aš statau!

— Ne, ne! Kol penkinė nebaigta — mano fundas!

Kapitonas nusileido. Keršys visai kitu tonu pradėjo kalbėti:

— O tu pas daktarus buvai? Savaime suprantama, pas gerus daktarus?

— Buvau. Daugelį apėjau...

— Na, ir kaip?

— Nieko...

— Bet pas vieną tokį... A, kad jį velniai! Dabar pavardę pamiršau... Na, greit atsiminsiu! Ar buvai?

— Taigi pasakyk. Argi aš dabar žinau?

— Palauk, palauk... tuojau! Bet koks daktaras — retas! Iš vieno karto, kaip ranka nuima.

Raitėsi, kamavosi Keršys ant sėdynės. Kumščiu daužė į barą, pirštais barbeno. Visokias grimasas išdarinėjo: čia panašu į komiką, čia į tragiką.

— Na, kad jį kur biesas! Va, va, ant pat liežuvio galo stovi, o negaliu pagauti...

— Labai keista pavardė?

BALYS SRUOGA

JOGAILOS MONOLOGAS

*Kaip liūdna mirt senam, tu nesuprasi.
Gyvenimą, kaip elgetai praleidus!
Karalius! Dengia galvą karūna!
Bet pats tu — kalinys! Tu — juodas vergas,
Visiems tu tarnas vienas visuomet!
Tu nesuprasi, riteri, manęs...*

*Aš užkūrys! Ar tu žinai, ką reiškia —
Karalius užkūrys?! Kur tu matei,
Kad kalinys galėtų pasirinkti
Kalėjimo sargus? Taip pat ir aš.
Gal yr karaliai kur kitur. Ne lenkuos.
Parduos tave su sąžine, su siela,
Už menką pinigą, už žemės šiūkšlę.
Tau įsakys, ką tu turi daryti,
Kalbėti ką. Mylėti. Jausti. Vesti...
Nepažiūrės, ko trokšta tavo siela.
Sutuoks tave. Vaikų tau prigimdys!
Laiške ne tai parašo, ką man skaito,
Ir skaito man ne tai, kas parašyta!
Karalius — užkūrys! Cha-cha! Nešioju
Karūnos auksą ant žilos galvos!
Senatvėje į grabo lentą linkstant,
Ne karūna man guli ant galvos,
Bet gėda. Žemės slėgianti trauka.*

*Gyvenimą tylėjau mano visą.
Kenčiau... Nebegaliu! Širdis pratrūko.
Tėvynėj mano aš nebegaliu
Bebūti aklas, kurčias, nebylys!
Kai Vilniun atvažiuoju — man kitaip...
Čia viskas miela širdžiai. Man čionai
Lengviau alsuot. Kalnai, kalneliai, klonys...
Neries bangų švelnioji pyniava...
Prie vieškelio plataus sodeliai vyšnių...
Lakštingalos giesmė alypų krūmuos...
Net dargana, šalna rudens vėlyvo —
Kaip laimės sapnas Viešpaties paunksmėj!..
Lankau senas vietas... Kaip tremtinys!
Ir vienas skausmą — vienas — slėpt turiu!..*

*Net meilės džiaugsmas, dovana žmonių,
Nebuvo lemta man pažint gyvenant!
Šeima mano... Dieve, kam mane
Taip rūščiai nubaudei! Kodėl ne aš,
Bet Vytautas mirtingam patale?
Tamsusis kapas mano Lietuvoj
Lengvesnis būtų man, neg karūna
Aukštinė žemėj svetimoj senatvėj...*

(Ištrauka iš MILŽINO PAUNKSMES)

— Ne, ne keista, visai paprasta — arklėška tokia...

— Labai arklėška? Na, tai kokia gi galėtų būti? Gal širvis ar širvinskas? Žebrauskas? Dveigys, Treigys? Ilgakojis, Riestasprandis?

— Ne ir ne! Na, tokia paprasta, labai aiški. Palauk, palauk! Jau baigiu... Jau!

Visom keturiom' atsitrenkė Keršys į barą.

— Net prakaitas išpylė, kad tave perkūnėliai...

— Tai kokia gi?

— Nugį, Avižienis!

— Avižienis? Tai kas čia arklėška?

— Labai daug! Argi arklys avižų neėda? Tik duok, tuojau sušnarpšuos!

S.D.

Chicago Lietuvių Literatūros Draugija

Siūlo pirkti šias knygas:

VINCAS KRĖVĖ-MICKEVIČIUS, 188 psl.	\$2.00
BIRŽIŠKA, VACL., Prof. Senųjų lietuviškų knygų istorija, 208 psl. Kietais virš.	\$3.00
Minkštais viršeliais	\$2.00
J. SVAISTO PETRAS ŠIRVOKAS, 230 psl.	\$2.00
DAN KURAIČIO ATSIMINIMAI, 208 psl.	2.00
1950 m. Lit. Dr. METRAŠTIS, 304 psl.	\$2.00
1954 m. Lit. Dr. METRAŠTIS, 364 psl.	\$3.00
Rengiamės spausdinti kitus kūrinius.	

Platintojams duodame nuolaidas
Pinigus prašome siųsti čekiu arba Money Orderiu tokiu adresu:
Lithuanian Literary Society of Chicago
1739 South Halsted Street
Chicago 8, Illinois

2 — NAUJIENOS — CHICAGO 8, ILLINOIS
1955 M. SPALIO 1 D., SEŠTADIENIS

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos Andriaus Norimo novelių rinkinys "NAUJAS VEIDAS". Knyga patogaus formato, gerame popieriuje, 273 pusl., su paties autoriaus pieštu viršeliu, atitinkančiu pirmosios novelės "Naujas veidas" turiniui. Iš viso rinkinyje yra 14 trumpų ir ilgesnių novelių - apybraižų iš lietuvių inteligentų bei iš karininkų gyvenimo. Knygą platina leidykla TERRA. Gaunama ir "N-nose".

KAI MES LIETUVIŠKAI...

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

Džentelmenas

Pamokoms pasibaigus, pakilau ir rušiausi eiti namo. Šumskis sušvytravo akimis ir, prieidamas prie manęs, pasisiūlė: "Galiu palydėti?" Bet apdairus šeiminkas jau mojavo abiem rankom, gyvai protestuodamas:

— Ne, ne... Nevalia niekam lydėti. Nevalia eiti grupėmis, jokiū būdu. Eikite tik po vieną!

Liūdesio šešelis nuslinko per veidus. Gal ne vienas prisiminė žandarų, pavojų.

Ėjome tylūs, susikaupę. Išeidami iš tų dainuojančių vartelių, atsargiai apsidairydavome į šalis ar nestovi koks seklys už kampo. Kai palikau Smėlynę ir pasiekiau tiltą per Nevėžio upę, lengviau atsidasau. O kai įsimačiau į praeivių masę, visai saugi pasijutau.

Idealizmas

Sunku net patikėti, kad per mūsų pamokas, tariamoje mokykloje, tiek pat per gausesnius lietuvių susirinkimus, kur buvo aptariami rimtesni dienos reikalai, nebuvo vietos vadinamam "flirtui". Niekas nenorėjo parodyti savo širdies silpnumo, nenorėjo įnešti didžiausią disonansą į rimtų susikaupusių pasiryžėlių darbą. Reikėjo didelio apsidavimo, kad nugalėtų patys save ir giliai paslėptų savo jausmus. Pirmoje vietoje buvo pareiga. Turbūt, neapsiriksiu sakydama, kad tų laikų mūsų jaunimas, jo siekimai ir žygiai buvo tautinės idėjos kupini. Nors sunkios gyvenimo sąlygos, įvairūs materialiniai trūkumai, nor žiaurus rusų caristinės valdžios režimas ir nuolatiniai pavojai, tačiau jaunimas vis dėlto kovojo ir pirmyn žengė tvirtais žingsniais. Šviesus idealizmas lydėjo visus jo darbus.

Būdingas buvo visų mūsų susiklausymas: broliškas, gal skautiškas savo esme. Juk nebuvo pas mus nei pirmininko, nei vado. Autoritetas, kaip minėjau, Stasys Naginskas. Jis draugiškai mokė, nurodinėjo ir kartu juokavo. Visi buvome laisvi paukščiai, neseniai iš gimtojo lizdo išskriudę jaunuoliai. Bet visi, kaip vienas, vienuodai supratome savo pareigas, uždavinius: visiems vienuodai plakė patriotiška širdis. Nebuvo atsitikimo, kad vienas kitam kokį nemalonumą padarytų. Atvirkščiai: daugiau buvo pavyzdžių tikro pasiaukojimo savo brolio naudai, savęs atsižadėjimo. Bet apie tuos dalykus draugai nemėgdavo nei pasakoti nei prisiminti. Jeigu netyčia iškildavo aikštėn kurio nors gražus, pavyzdingas elgesys, tai tas tik nurausdamas atsiremdavo:

— Eik jau eik. Nei taip buvo, nei ką...

LINKSMOS PABIROS

TRUMPA IR RIESTA APIE DETROITO MIESTĄ

BENDRUOMENĖ IR TAUTOS NAMAI

Statė skautai palapines,
o Bendruomenė — namus;
ten dundėjo sutartinės,
čia tik gausmas neramus.
Buvo gausmas tartum vėjas
nuo kalbų šnekių veikėjų.
Jie kalbėjo, projektavo,
ir karščiavos, ir balsavo...
Ir taip reikalą aptašę,
protokolą pasirašė.
(O pasakius imamai:
protokolą ne namai!)

WINDSORAS IR DETROITAS

Daug Windsorė bernelių,
o mergelių Detroite,
bet Ambassador liepteliu
jie nevaikšto vakare.
Jie tamsioj' fokiuj' naktelėj
bijo žengti ant lieptelio...
O kodėl? O todėl:
Mūsų bernui dobieliui
kanadietė prie širdies,
o mergelė lelijelė
ilgis yankee pavardės.

APIE RAUDONĄ LITERATŪRĄ

Prizas tam, kas pasakys —
kur Masytė ir Masys?
Ir kur jų literatūra
pakavojo savo skūrą?

APIE RADIJUŠĄ

Kas subatos vakarėlį
darkom kalbą, kaip pašėlę:
Valentinas, Elena —
sutartinė jų daina.

SCENA IR KULISOS

Imkim scenos meno darbus:
visad ten vėjeliai žvarbūs.
Imkim Alkos vadą Justą:
viens jį giria, kitas plūsta.
Ir tą sambūrį benamį
recenzuoja tik "Salamį".

DUČE DETROITE BUVO

Čia šnekėjo naujas Duče,
siuntė Vliką į peklas:
Lietuva gyvuos, vyrūčiai;
atvaduos jį tiktai LAS.

Ir už pergale lemtinę,
kėlė rankoj atominę...
Atominę ne urano —

privarvuolintą iš krano...
Parašė ir surašė Petras Brašė

Aleksas Brinas

GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

— Kas miręs, o negimęs? —
Atsakymas MĪSLIŲ KNYGOJE.
Knygą gausite Naujienose tik
už \$1.00.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

Anglų Kalbos Pamokos

K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti
63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtinys prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai,
transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos,
baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

Leo Berman Hardware and Appliance Stores Offer

It's Here!

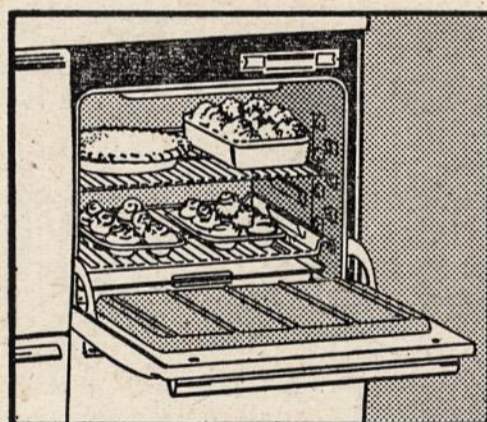
**Automatic
Top-of-the Range
Cooking**

NEW CALROD® UNIT
New, revolutionary kind of cooking unit... you "set it and forget it." Automatic Controlled-heat Calrod® Unit "watches" your boiling, frying, cooks food perfectly. Just set it... Forget it! Makes everyday utensils automatic!

MODEL J-402

NEW STRATOLINER!

- New Automatic Calrod® Surface Unit • Big Master Oven has a 21-inch wide opening, has the capacity to cook a complete oven meal for 24, and it's equipped with the new Calrod Bake Unit and "Focused Heat" Broiler
- New "Starlight Grey" porcelain finish which is easy-to-clean, and truly modern • Pushbutton Controls with Tel-A-Cook Lights • Electric Minute Timer • Hi-Speed Calrod Surface Units • Automatic Oven Timer • Oven Temperature Light • Oven Flood Lamp!

Starlight Grey Oven Interior adds new beauty to this deluxe range. It helps illuminate the oven so that the Big Master Oven is easier to see into, easier to use. Porcelain enamel finish makes oven cleaning a snap!

Price \$399⁹⁵

Trade-in for
Old Range \$100⁰⁰

You pay \$299⁹⁵

EASY TERMS

Leo Berman Hardware and Appliances

1638 W. 63rd Street

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

3422 Michigan Avenue
Phones: WATERFALL 8-8400

HEMLOCK 4-6800

East Chicago, Indiana
East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Mano santykiai su savąja kalba

(Lyg atsiminimai, lyg apmąstymai)

(Tęsinys iš Nr. 224)

Be slaptosios studentų draugijos Petrapilyje mano studentavimo laikais veikė dar greta draugijos lietuvių karo medicinos akademijos (Petrapilio universitete nebuvo medicinos fakulteto) studentų lietuvių daugovė Fraternitas Lituanica (lietuviškoji brolija), šios aukštosios mokyklos studento Vlado Nagevičiaus įsteigta. Didelis garbėtroška, visą savo gyvenimą sirgęs nepagydoma uniformomanijos liga, studentas V. Nagevičius, būsimasis Lietuvos kariuomenės gydytojas generolas, iš pradžių, kaip ir daugelis kitų studentų lietuvių, buvo eilinis mūsų draugijos narys. Čia jam šovė galvon mintis, kad jo aukštas ūgis įpareigoja jį tapti draugijos pirmininku. Rinkimai draugijos valdybą buvo atliekami demokratišku būdu, t. y. slaptu balsavimu. Tai ir nulėmė V. Nagevičiaus išstatytos kandidatūros draugijos valdybos pirmininkus likimą. Įsitikinę, kad aukštas Nagevičiaus ūgis nesudarąs dar pakankamos kvalifikacijos draugijai pirmininkauti, mes jojo išdrįsime neišrinkti. Neišrinktas pirmininku, Nagevičius nepaprastai išsikeidė, išstojo iš draugijos narių ir nedelsdamas organizavo sambūrį Fraternitas Lituanica; šios korporacijos pirmininku tapo, savaime suprantama, jos pradininkas ir organizatorius Vladas Nagevičius.

Karo medicinos akademijos studentų aprangai priklausė ir prisegtas prie šono kardas, priartinąs šią aprangą prie kariuomenės karininkų uniformos. Tad ir visi fratres Lituanici, su Nagevičium priekyje, lietuvių studentų draugijos su ruoštuose vaidinimuose, koncertuose, mūsų studentų chorui esant šių vakarų neatskiriamu dalyviu, pasirodydavo, dėvėdami paradinę medicinos akademijos studentų uniformą, su kardais prie šono.

Šiems fratrum Lituanicorum viešiesiems pasirodymams draugovės pirmininkas nustatė savotišką ritualą, privalomą visiems lietuviškosios brolijos nariams.

Mūsų vakarų-koncertų su neišvengiamais šokiais koncertinei daliai pasibaigus, tvarka taip pat buvo nusistojusi. Vakarai prasidėdavo su įprastiniu lietuviškuoju gėroku pavėlavimu. Štai vieno tokio koncerto vaizdas. Salė sausakimšai prisikimšusi nekantriai laukiančių koncerto pradžios žiūrovų. Tačiau pirmosios eilės dešimt kėdžių, rezervuotų fraternitatis Lituanicae nariams, dar tuščios. Pagaliau pakeliamas scenos uždanga. Prasideda vaidinimas ar koncertas. Ge-

rokam pusvalandžiui praslinkus, iš tolo pasigirsta kardu žvangesys. Tai fratres Lituanici atvyksta koncerto pasiklausyti. Tačiau visų pirma jie aplanko gretimą su sale barą, žygiuodami žasele vienas paskui kitą, su V. Nagevičium priekyje. Išmukę po stikliuką, jie vėl išsirikiuoja senąja tvarka ir, nelaukdami pertraukos, iškilmingai įžygiuoja į koncerto salę ir užima iš anksto apmokėtas, ligi šiol tuščias pirmosios eilės vietas. Dvidešimt minučių praslinkus, nesusilaukę koncerto pertrūkio, jie pakyla nuo kėdžių (pirmasis, savaime suprantama, kyla nuo vietos Nagevičius) ir, vėl išsirikiavę, apleidžia salę, žygiuoja į barą, kur išmukia dar po stikliuką, ir tik tada išvyksta namo. Uniformos pamėgimas sudarė būdingą Nagevičiaus žymę.

Vėliau, baigęs karo medicinos akademiją, jisai stojo tarnauti gydytoju į karo laivyną. Jau šio laivyno karininkas gydytojas, apsirengęs tikrai gražia jūrininko uniforma, su kortiku (durklu) prie šono, jisai neužmiršo aplankyti studentų valgyklos ir mums pasirodyti visam savo grožyje! Šiąją progą V. Nagevičius mums pareiškė, jog jis tikrai todėl esąs pasirinkęs jūrininko gydytojo tarnybą, kad tenai esą vartojama gražiausioji uniforma... Uniformomanija V. Nagevičius sirgo ir Nepriklausomoje Lietuvoje, be kitų pareigų, dar eidamas mūsų kariuomenės uniformos nustatymo komisijos pirmininko pareigas.

Studentų draugijos veikla toli gražu nesiribojė tik lietuviškųjų vaidinimų, koncertų, balių ir apskritai lietuviškųjų vakarų bei šokių, vakaruškų (visas gaunamas pelnas buvo skiriamas neturtingiausiems mūsų studentams šelpti ar paskoloms teikti) ruošimu, bet pasireiškėdavo ir grynai kultūrinėje srityje. Tiesa, ne per dažniausiai, bet vis dėlto ne retkarčiais draugijos narių buvo daromi vieši pranešimai ar skaitomos paskaitos politinėmis ir kitomis temomis. Tačiau neatsimenu, kad kada nors būtų įvykusi bent viena paskaita, liečianti tik kalbinius mūsų kalbos klausimus. Maskvoj tuo pat laiku veikė studijuojančių Maskvos universitete lietuvių studentų slaptoji draugija, ne taip gausi, kaip Petrapilyje veikianti mūsų draugija: Petrapilio mūsų draugijos narių skaičiaus vidurkis svyravo apie 100, o Maskvos apie 40. Bet Maskvoje kiekvienam draugijos nariui privaloma pareiga buvo paskaityti kasmet bent vieną

referatą slaptajam draugijos narių susirinkime. Tačiau Petrapilyje tatau buvo neprivaloma draugijos nariams, tur būt, dėl draugijos narių gausumo. Šie referatai bei paskaitos kartais susilaukdavo ne tik gyvų diskusijų, bet ir triukšmingo mūsų studentijos reagavimo į iškeltas referento ar paskaitininko mintis, kai jaunajai auditorijai skelbiamieji prelegento teiginiai pasirodydavo visai nepriimtini ir perdėm klaidingi.

Viena tokia paskaita, susilaukusi lietuvių studentų karščiausios reakcijos, buvo studento Augustino Voldemaro paskaita, įvykusi 1906 metais, tai yra, dar pirmosios revoliucijos metais. A. Voldemaras pagarsėjo mūsų tarpe savo nepaprastais gabumais klasišinėms ir modernioms kalboms ir, nors ir tuščia, bet vis dėlto gražbylyste, kurią jis ne kartą demonstruodavo, gražia paskaitos forma pridengdamas darniai supainiotus skelbiamus tariamai įvykusius faktus ir atmintinai cituodamas niekuomet neegzistavusių autorių nesamųjų knygų "autentiškas" ištraukas. Kai šiais atvejais atsirasdavo drąsuolis, drįstas viešai pareikšti, kad prelegento cituoto autoriaus knygos visai nebūta ir pats autorius esąs prelegento pramanytas, tai Voldemaras atrėždavo, kad protestuojąs klausytojas, matyt, esąs labai neinteligentiškas, nes tik pakvaišėliai esą negirdėję apie Voldemarą pacituotą knygą bei jos autorių. Šiuo būdu jisai užčiaupdavo burnas savo oponentams.

Savo paskaitą Voldemaras

mums paskaitė Petrapilio universiteto auditorijoje, nes revoliucijos metai plačiai atidare universiteto duris ir pašaliniamis žmonėmis, universitete nestudijuojantiems, tuo tarpu kai anksčiau universiteto auditorijomis galėjo naudotis tik universiteto profesoriai ir klausytojai, bet ne kitų aukštųjų mokyklų studentai. Auditorija prisirinko pilnutėlė. O Voldemaras, savo paskaitoje apžvelgdamas Lietuvos politinio gyvenimo perspektyvas ir nustatydamas Lietuvos ateities gaires, su tokia panieka kalbėjo apie anų metų Lietuvą ir šį "mažąjį kraštą nykštuką, palyginus su Maskolijos milžinu", kad ūmai mes visi nesusitarę pradėjome kaip pasiutę švilpti ir švilpėme be atvangos kelias minutes. Voldemaras nutilo ir šypsodamasis laukė, kol mes liausimės švilpė. Pagaliau, mums pavargus ir nutraukus švilpimą, kuriame dalyvavo ir Voldemaro bičiulis K. Būga (negi galima amžinai švilpti?), Voldemaras tuo pat tonu, kaip anksčiau, tęsė ir ramiai baigė akiplėšišką paskaitą. Kada, praslinkus keliasdešimt metų, jau Nepriklausomojoje Lietuvoje, Voldemarui esant užsienių reikalų ministru ir ministru pirmininku, viena gražia proga priminiau jam jo aną paskaitą ir mūsų reagavimą, tai profesorius Voldemaras šypsodamasis man paaiškino, kad jis dėl mūsų "visuotinio" švilpimo nebuvęs nei kiek susijaudinęs, nes žinojęs, kad mes pagaliau pavargsią ir nutilsią. Trumpai ir aiškiai. Sapienti sat.

Viktoras Biržiška

(Tęsinys 5 psl.)

1910

1955

ANTON PAV
SAVININKAS

PAV DE LUXE BAKERY

1808-10 West 47th Street

Šiuo pranešimu džiaugsmingai dėkoja visiems užsakytojams ir pirkėjams, kurie per 45 metus buvo nuolatiniams jo lankytojais. Tuo pačiu metu jis kviečia kiekvieną kartu paminėti šį 45 metų jubiliejų, kuris bus švenčiamas šeštadienį, SPALIO 1 DIENĄ.

Užikite ir pamatykite mūsų teštainius ir saldžiuosius gaminius. Tortai su mušta smetona, čekiški kolačky, daniški bei prancūziški pyragaičiai ir kitoki nepaprastai geros kokybės gaminiai. Kartu su kiekvienu 75c. pirkiniu, gausite puikią dovaną atsiminimui.

Neužmirškite šeštadienio, spalio 1 dienos! Mūsų įstaiga bus atdara iki vėlyvo vakaro, kad galėtų aptarnauti visus atsilankiusius svečius.

Kepame specialius tortus vestuvėms ir draugijų puotoms!

Kaip lankėte mūsų įstaigą paskutiniaisiais 45 metais, turime vilties, kad ją lankysite ir ateinančiais 45-tais. Visiems dėkoja ir kviečia užėiti ŠEŠTADIENĮ, SPALIO 1 DIENĄ

Jūsų

ANTON PAV DE LUXE BAKERY.

PAV'S DE LUXE BAKERY yra greta savininko Walter Klash naujai sumodernintos TOWN OF LAKE UTILITY krautuvės. Abi šios įstaigos dirba 47-tos apylinkės gyventojų gerovei, stengiasi patenkinti žmonių reikalavimus.

Iš medicinos terminų

(Tęsinys iš Nr. 224)

epidemia — epidemija, lyka-
va, maras, epidemic
Fahrenheit scale — Farenhei-
to skalė, padalijimas, termo-
metras
lyssa, arba *hydrophobia* — pa-
siutimo liga, rabies
patiens — pacientas, ligonis,
patient
pleura costalis, parietalis —
šonkaulių, arba parietalė,
pleura, krūtinės ląstos išvi-
dinio paviršiaus plėvė, cos-
tal ar parietal pleura
pleura visceralis, pulmonalis
— visceralė, arba plaučių,
pleura, visceral pleura
radioactivus — radioaktyvus,
linkęs spinduliuoti, radioac-
tive
radium — radis, -džio
ratio — racionas, davinyš,
maisto davinyš, ration
Reaumur — Reomiūras
receptura — receptūra, recep-
tų paruoša
recidivus — recidyvas, ligos
pasikartojimas
refractio — refrakcija
regurgitatio — raugėjimas,
riaugėjimas, atsirūgimas,
raugulys, atsiriaugėjimas, re-
gurgitation
ren, renes — inkstas, inkstai,
kidney, kidneys
retentio — retencija, skysčių
medžiagų užsitvenkimas, su-
silaikymas organizme, re-
tention
retina — retina, tinklainė, tin-
klainės uždegimas
rhabdomyoma — rbdomio-
ma, skersaruožių raumenų
navikas
rhachitis — rachitas, angliš-
koji liga, kaulo augimo su-
trikimas, rickets
rhinitis — rinitas, nosies glei-
vinių įdegimas, slogos
coryza — slogos
rhythmus — ritmas, taisyklin-
gas kartojimas, rhythm
rima palpebrarum — akies vo-
kų plyšys
Röntgen — Rentgenas
Röntgenogramma — rentgeno-
grama, rentgeno nuotrauka,
röntgenogram
saccus lacrimalis — ašarinis
maišelis
saliva — seilė
salvarsanum — salvarsanas,
arsenobenzolis, arsphenami-
ne
scapula — pečiomentė, menti-
kaulis
sclera oculi — akies baltinys
selera — odena, sklera
senum — senatvė, old age
sensibilitas — 1) sensibilitetas,
jausla, jaučiančioji siela,
vok. Gemuet, sensibility; 2)
jausmas, vidinė juslė, vok.
Gefuehl, feeling
serum — serumas, skystoji
kraujo dalis
simulatio — simuliacija, apsi-
metimas
spatium intermarginale — tar-
pubriaunis
sphincter pupillae — raukia-
masis rainelės raumuo
spiritus — dvasas, dvasia, kva-
pas, žadas (pvz. ligonis ne-
beatgavo dvasios)

stearin — stearinas, sudėtinė
riebalų dalis
sterilisatio — sterilinimas, ste-
rilizavimas, sterilization
sterilitas — sterilumas, steri-
lity
strabismus — strabizmas, žvai-
rumas
strabismus divergens — šoni-
nis žvairumas
strabismus convergens — vidi-
nis žvairumas
streptomycin — streptomici-
nas, antibiotikas, gaunamas
iš pelėsių grybelio strepto-
myces griseus
struma — gūžys, skydinės liau-
kos padidėjimas, goiter
submental — pasmakrė, under
the chin
substantia — substancija, kū-
ninė masė, esminė medžiaga
suggestere — sugesti juoti, įteig-
ti, to suggest
suggestio — sugestija, įtaiga,
įteigimas, suggestion
suggestus — sugestyvus, sug-
gestive
sulphas — sulfatas, sieros
rūgšties druska, sulfate
supercilium — antakis, eye
brow
suppuratio — pūliavimas, sup-
puration
syphilis — sifilis, užkrečiama
lytinė liga
syringe — švirkštas, švirkšlė
tabuleta — tabletė, plokščias
vaistų gumulėlis, tablet
tanninum — taninas, kai ku-
rių augalų žievėse randama
rūgštis, tannin
tarsus — riešas, kojos letenos
pakilimas, keltis
telepathia — telepatija, min-
čių perdavimas, šeštoji jus-
nis, telepathy
tendo Achilles — Achilo saus-
gyslė, Achilo kulnas, tendon
Achilles'
tensio oculi, arba *ophthalmo-
tonus* — akispūdis, akies vi-
daus spaudimas
terramycin — teramicinas, an-
tibiotikas, gaunamas iš pe-
lėsių grybelio streptomyces
rimosus
therapeutica — terapeutika, li-
gų mokslas, therapeutics
therapia — terapija, gydymo
mokslas, therapy
thoracenteris — toracentezė,
krūtinės ląstos pradūrimas
thrombophlebitis — trombo-
flebitas, trombozinės venos
uždegimas
thyreoidea — skydinė liauka,
thyroid gland
tibia — tibija, blauzdikaulis
tinctura — tinktura, tam tik-
rai paruoštas skystimo pa-
vidalo vaistas, tincture
tolerantia — tolerancija, pa-
kanta, tolerance
trachea — tracheja, gerklė
trichina spiralis — trichina,
parazitinis raumenų kirmin-
as
tuberculin — tuberkulinas, tu-
berkulozės diagnostinė me-
džiaga
tuberculoma — tuberkuloma,
tuberkulinis navikas
tuberculosis — tuberkulozė,
džiova

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

tuberculum — tuberkulas,
žiovos užuomazga
ulus corneae catarrhale —
atarinė ragenos opa
umbilicus — bamba
uva — uogena
uvitis — uveitas, uogenos už-
degimas
vaccina — vakcina, raupų skie-
pai
valvula — vožtuvas
variola — raupai, limpamoji
vaikų liga, smallpox
vena — kraujagyslė, kraujinis
indas, kuriuo kraujas atgal
į širdį teka, vena, vein
veterinaria — veterinarija, gy-
vulių gydymo mokslas, ve-
terinary
visum — regėjimas, regumas,
rega, sight
visio — rega, regimoji juslė,
vision, sight

visus binocularis — abiakis re-
gėjimas
xerophthalmus — ragenos
sausmė
zincum, Zn — cinkas, meta-
las, cheminis elementas, zinc

Dr. K. Gudaitis

(Pabaiga)

PATAISYMAS

Atitaisytinios Nr. 224 įsibro-
vusios medicinos terminų są-
rašė korektūros klaidos. Turė-
jo būti: palpebra superior et
inferior — viršutinis ir apati-
nis akies vokai, upper and
lower lid; odontalgia — odon-
talgija, dantiskauda, tooth-
ache; pharmacologia — farma-
kologija, vaistų veikimo mok-
slas, pharmacology.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSU
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasi-
rinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

NELAUKITE —

RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsifikuoti nuo ugnies namus, baldus, automobilus,
ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis
parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus,
neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

KAMBARYS 1043

Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY

PEARL ASSURANCE COMPANY

LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.

MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.

MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave.

Tel.: Lafayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antradi., Penktadi. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadi. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

Kartuvės, giljotinos, budeliai ir ... Literatūros Lankai

Neseniai Anglijoje kilo triukšmelis dėl vienos nusikaltėlių pakorimo kalėjimo kieme. Mirties bausmė Anglijoje bene vienintelė — kartuvės. Tad tokia bausmė ir įvykdyta moteriai-žmogūde. Bet... moteris buvo graži, jauna, jos nusikaltimo istorija gana romantiška, tad spauda pakėlė užuojautos triukšmą, minios palaiškė, ir visi sutiko, kad korimas yra dalykas "neestetiskas". (Lyg jau estetiška troškinti dujom, ar tupdyti į elektros kėdę!)

Spaudoje pasigirdo balsai, ar nederą anglams paieškoti "estetiškesnė" už kalėjimo kiemės. Gal Prancūzijos revoliucijos supoetinta giljotina yra "estetiškesnė" už kalėjimo kieme paslėptas kartuves?

O gal to triukšmo ir nebūtų buvę, jeigu ir vėl būtų pakartas koks nors "bomiškos" išvaizdos nusikaltėlis, o ne moteris prieš kartuves padariusi ir pusmetinį plaukų sugarbiavimą. Gal būt...

Visoje toje istorijoje įdomu tai, kad anglai viešai ir drąsiai pakalbėjo prieš savo tradicijas. Juk nusikaltėlių karti angluose yra tradicija. Štai mes turime Charles Duff knygą, kurios pirma laida pasirodė angluose 1928 metais. Tai "A New Handbook on Hanging" (Naujasis korimo vadovėlis).

Toji Duff knyga yra vienas iš labiausiai sukrečiančių savo turiniu veikalų. Iš esmės tai satyra. Bet temai suteiktas pseudomokslinis pobūdis ir knyga daugelio gali būti suprasta kaip "kartuvių" šalininko traktatas.

"Tai yra tikrai įsitikinimo padarinys", rašo Duff, "kuriuo būdu jūs galite nužudyti sau negeidžiamą asmenį... plėšti nuo jo odą, kol jis numirs; nustumti jį prarajon; užduštinti jį; užkasti jį gyvą; nutroškinti tam tikroje kameroje; pasmaugti; nukirsti jam galvą; panaudoti elektros srovę... Bet aš esu įsitikinęs, kad niekas negalėtų nurodyti gražesnio ir greitesnio metodo, kuris būtų estetiškesnis už nuo senų laikų brituose išgarbintą praktiką: kaklo sulaužymą kartuvių kilpoje..."

Autorius apgailestauja, kad nuo 1868 metų nusikaltėlius karia neviešai; kad jau viešai nebegirdimas tas "kurtus trakstelėjimas, panašus į prislopintą šūvį, tas oficialus nusikaltėlio kaklo lūžimas kartuvių kilpoje..."

Budelis, Duff nuomone, turėtų būti gerbiamas visuomenėje. Geras budelis gali būti populiarus kaip kino artistas. Duff paminėjęs garsų devyniolikto amžiaus budelį, James Berry, kuris galėjo tiksliai apskaičiuoti kilpos formą, virvės storumą ir išvedė formulę: virvės ilgumo santykis su pakaruoklio kūno syoriu.

Paaiškėjo, kad budeliui mokama po 44 dolerius už pakaruoklį. Bet jeigu būtų leista jo

darbą filmuoti, budelio pajamos smarkiai padidėtų. Televizijos seansuose tas "kurtus kaklo kaulo trakstelėjimas kartuvių kilpoje" turėtų nepaprastą pasisekimą!

Greta Anglijos, autorius patenkintai pastebi, kai kuriose JA Valstybėse nusikaltėlius karia, būtent: Iowa, Kansas, Delaware, Maryland, Montana, Idaho, ir Washington.

Charles Duff iškeltoji mirties bausmės vykdymo problema yra labai nedidelė mūsų kruviname amžiuje, kada milijonai eksterminuojami genocido siautuly ir be teismų, ir be kartuvių. Bet imant paskirai — žmogaus prigimtis stipriai sukrečiama toj šaly, kuri nepažįsta genocido, kada spauda žingsnis po žingsnio dėsto skaitytojui, kaip rūpestingai rengiamasi pasmerktąjį nužudyti, ir ką paskutinę valandą nusmerktasis suvalgė, ir ką paskutinę minutę pareiškė...

Lietuviai neturi išsivertę Duff "korimo vadovėlio" savo kalbon. Atrodo, niekas ir nepasigenda tokio "vadovėlio" mūsų knygų kioskuose.

Be jeigu neturime "korimo vadovėlio", o sadistinio jutulio tema norėtumėm padirginti, drąsiai imame "Literatūros Lankų" ketvirtąjį numerį ir "grožimės" Henri Michaux eilėraščių "Budelis".

Tas Michaux ir "Literatūros Lankų" budelis nėra senamadiškas britų kilpų specialistas. Prancūzuose turi būti kitaip. Tauta, sukūrusi giljotiną, poetą Michaux ir jo lietuviškąjį perteikėją A. Sietyną įdvasinusi stebėtis budelio išgyvenimais, viską suvokia kitaip. Turė būti ne bukas pomėgis "kaklo kaulą laužyti kilpoje", bet estetiškas išgyvenimas kirsti galvas. Ir štai lietuvis vertėjas, sugriežęs laiką, prakaituoja versti prancūziškas strofas ir pateikia lietuviui skaitytojui "estetišką" budelio išgyvenimą, jam stebint nusmerktąjo kaklą:

"Kadangi jo kaklas buvo pilnas ir plonas, tai jį būtų buvę galima perpjauti kaip sviestainį. Aš netrukau visa tai suvokti, ir pagunda buvo didelė. Vis dėlto aš mandagiai atsisakiau, karštai padėkodamas už palankumą.

"Beveik tuojau pat gailėjau, kad atsisakiau, bet buvo per vėlu, ir paprastas budelis nukirto jam galvą. Jis nukirto

(Nukelta į 7 usl.)

SAUGUS BALDU PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS
DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas

Saukite:

R. ŠERENAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE -DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

Lafayette 3-1083

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai velni.
ATIDARYKITE SASKAITĄ ŠIANDIEN. — APDRAUSTA IKI \$10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą

ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENKTADIENIO

9:00 ryto iki 4:30 po pietų.

Siuntiniai priimami TIKTAI SUSITARUS.

Pirm atvykstant telefonuokit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

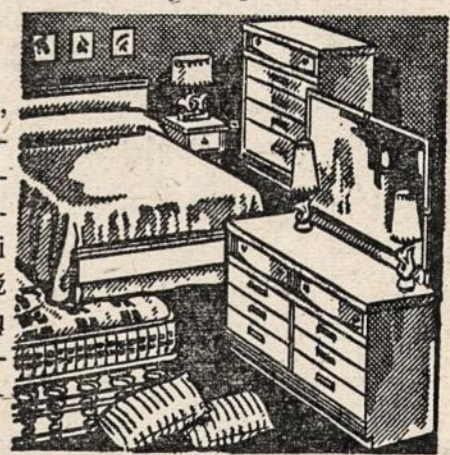
220 SOUTH STATE STREET, CHICAGO 4

Telefonas: WAbash 2-9354

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas

11 gabalų tikrai už \$169

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinim spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuosimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. ROOSEVELT ROAD

Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

(Tęsięys iš 6-to pusl.)

ją visiškai paprastai, kaip bet kurią kitą galvą, taip, kaip buvo įpratęs, nesidomėdamas, net nepastebėdamas jokio skirtumo.

"Tada aš gailėjausi, ir pykau ir prikaišiojau sau, kam aš atsisakiau, — taip nervingai ir beveik nesuvokdamas, ką darau".

Vertimo sakinių nesuvedimą galas su galu ir žargoną palikdami vertėjo, tūlo A. Sietyno, atsakomybei, tariamės, kad eilėraštis buvo verstas susidomėjus budelio išgyvenimais, jam bestebint nusmerktojo kaklą. "Estetiniai niuansai", jie kaip medus musei, mūsų Parnaso "rinktinei publikai". Nauja tema praturtina mūsų lektūrą! Budelio apoteozės tema; budelio poetinimo tema. Čia netoli ir Duff išvados, kad budelis galys būti patrauklus, kaip kino artistas. Tik Duff buvo satyrikas, o čia turima reikalo su moraliniu dekadensu.

"Literatūros Lankai", Prano Budrio žodžiais, taip atestuoja Henri Michaux: protestuoja prieš buržuazinį patogumų pasaulį ir prieš konvencionalinę dalykų tvarką.

Prancūzai ir dabar tebestovi anų senųjų rusiškųjų futūristų padėtyje. Jie vis ieško, vis "protestuoja prieš buržuazinį patogumų pasaulį". Surrealizmas, dadaizmas, Michaux ir Prevert — tai vis dekadens polėkiai. Socialinės gyvenimo pusės neišmanymas atsiliepia poezijai. Rusiškieji "protestuotojai" tol protestavo prieš "buržuazinius patogumus", tol garbino abstraktišką estetizmą, kol prisišaukė velnią iš pragaro.

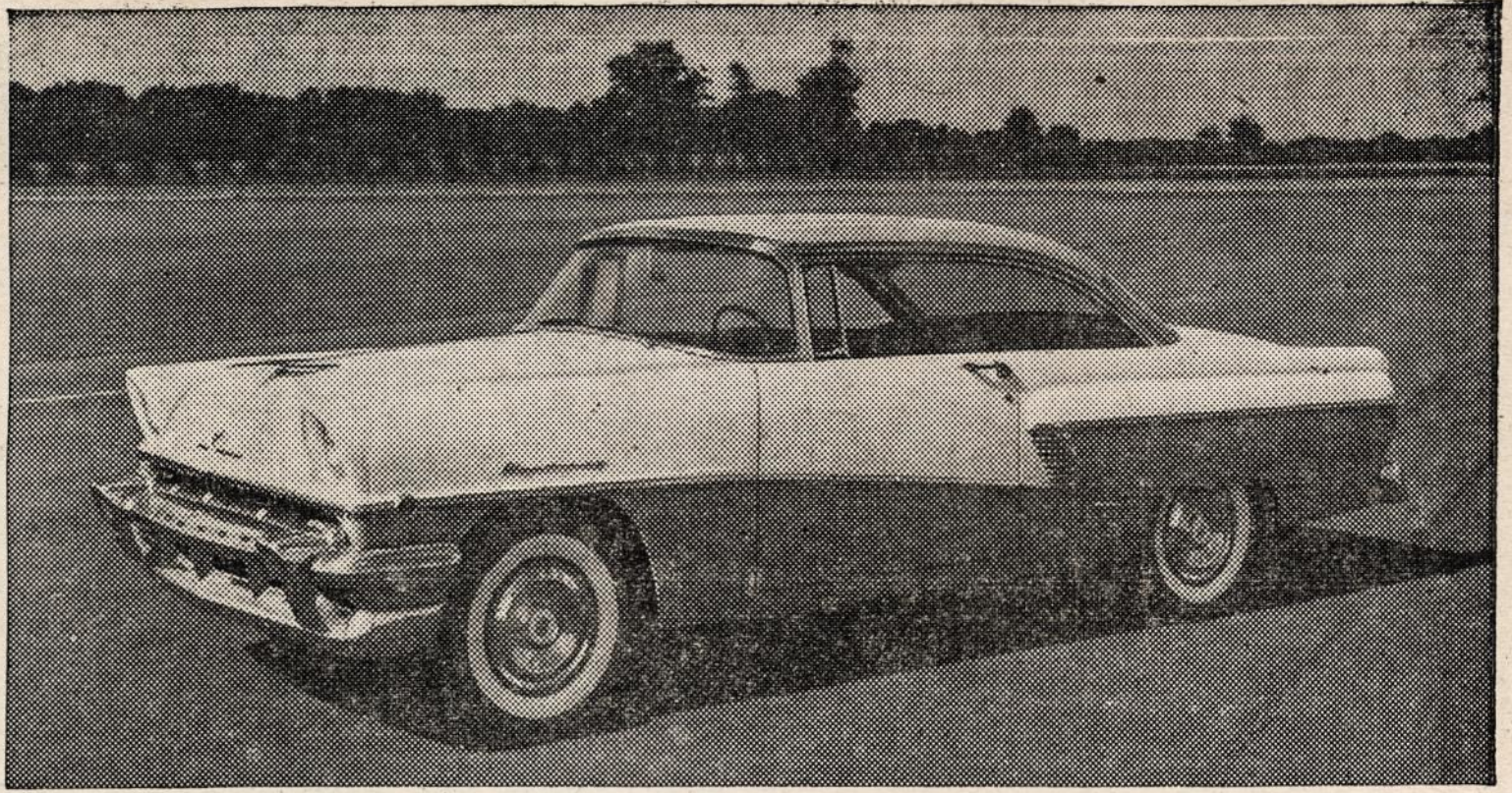
Prancūzai, gyvendami laisvame pasaulyje, galėtų semtis kūrybai šviesos pradų, renesansinio sodrumo, socialinių sveikų motyvų, o jų poetiniai polėkiai vis ir vis kaip blyškūs bulvės ūgiai rūsio tamsoj.

Gi mūsų šaliai, teoretiškai ir praktiškai daugiau patyrę už prancūzus, turėtų žiūrėti į prancūzus iš aukšto, kaip į neišmanančius ir nematančius esmės vaikus. Egzistencinė banga tikrai mados dalykas. Ji jau senka ir sensta. Ar verta ją atkišti mūsų skaitytojui, nelabai išprususiam literatūrinėse plonybėse, atkišti kaip naujieną, kaip "prekę iš užsienio"? Michaux "Budelis" tikriausiai taip turėtų išgyventi, žiūrėdamas į jo lietuviško vertėjo kaklą, nes už vertimo kokybę budelis turėtų gi sąžiningai atsilyginti savo kūrėjui poetui Michaux. Taip, nėra didesnio nusikaltimo, kaip poezijos rūmų pavertimas arkli-dėmis, o gal ir dar prastesnės paskirties pastatu.

B. Kantvilis

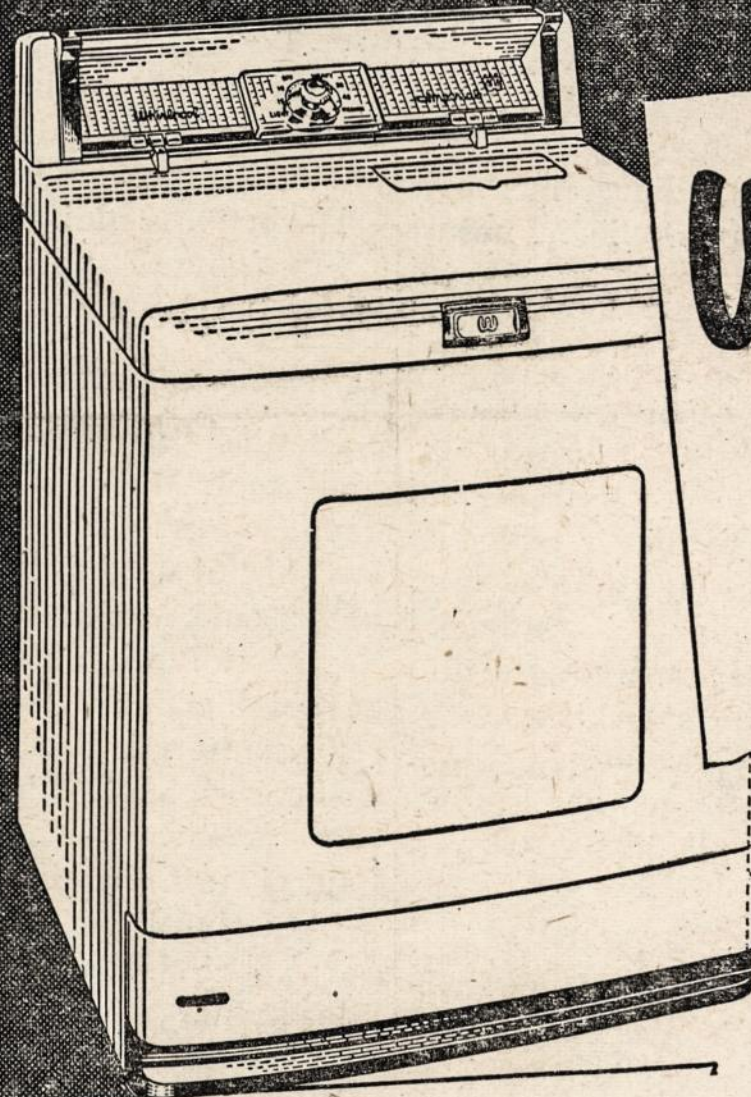
CHICAGO S VARIASIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

Bigger in performance, power and appearance, this new 1956 Mercury Monterey coupe emphasizes the lower silhouette of the entire line of Mercurys for 1956. With 13 models in three series—Montclair, Monterey and Custom—Mercury offers an impressive variety of color and fabric combinations. A new Mercury Safety-Surge V-8 engine with 312 cubic inch displacement further enhances Mercury's acceleration and power throughout all the driving range.

DRIES ALL FABRICS
EVEN SHEEREST OF MATERIALS
TWICE AS FAST
AS REGULAR-SPEED DRYERS

Whirlpool
SUPER-SPEED
GAS DRYER

IMPERIAL

WITH **5** AUTOMATIC
TEMPERATURE SELECTIONS

- 3 heat settings for regular materials.
- 2 settings for delicate, dainty fabrics.
- Illuminated Guide Lite control panel.
- Porcelain top resists mars and stains.
- Completely-automatic ignition.
- 20-lbs. of wet clothes capacity.
- Controlled, tempered air circulation.
- Ultra-Violet germicidal lamp.
- Step-saving, Cycle-Tone signal.
- Illuminated, automatic door release.
- Convenient, built-in lint screen.
- Satin-smooth drying drum.
- Lifecoat finish for lasting beauty.

**EASY
TERMS**

COME IN FOR A DEMONSTRATION NOW!

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 W. 51st Street

Tel. HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

"NAUJIENOSE" GARSINTIS VISUOMET APSIMOKA

Kelionė į dykumą

(Feljetono vietoj)

Kalifornija didelių įvairumų kraštas. Sodrios minkštos pievos dunkso priešais karščių išvilintas žoles. Smulkiomis lapukais krūmokšniai stovi greta ilgakakčių palmių. Danguje skęstantieji uolėti kalnai spūso į prarūgusius liūnus. Karštieji, gydomieji, iš žemės besiveržiantieji vandenys priešais trykštančias šaltinio šaltumo versmes. Akis graužiantieji dūmų klodai ir lengvas, visad pavasariškas vėjelis. Ir, be visa ko, žaliasis doleris prieš leisgyvį centuką.

Netoli nuo turtingojo Los Angeles didmiesčio yra dykumų. Keliasdešimt mylių pavaižius, jos išsitiesia visu savo ilgumu.

Susidomėjimą sukėlė vienas bičiulis. Jis, girdi, tik turįs paruošti mašiną ir šeštadienio rytą išvažiuosime.

— Ar jau pasiruošęs?

Tokiu klausimu man šypsojosi mašinos savininkas. Dienos kelionei tiek ruoštis nereikia. Nusigramdei smakrą, pasikepi kiaušinieneš, pasiimi nuo saulės akinius, kelis dolerius į piniginę, tai ir viskas.

Užveda. Jis birbia, kaip siaubingas nenaudėlis. Tame "Forduke" viskas išklere, išskyrus motorą, kuris naujai pirktas ir įtvirtintas. Gal dėl įdomumo savininkas prisidėjo triukšmo kėlėją, kuris, esą, duodas smarkumo šoferiui, ir motorui smagiau, taip pat pabaidas kitus važiuojančius. Niekis, kad tokius birbalus įsitaisto tik jaunuoliai. Juo labiau keista, tuo jam smagiau. Tai kas, tegul klausosi, kas negirdėję. Policija leidžianti, valstybei nauda, didėja pramonė, mes turtėjame ir įdomiau gyvename. Todėl birbalas esąs beveik visapusiškai naudingas gaminyš — įrodinėja savininkas.

Pirmoje gazolino stotyje sustoja benzino prisipilti. Jo tikrai reikėjo. Neatrodė, kad į tokią dėžę tiek gali sutilpti. Alyvos kaip ir nebuvo palikę. Baterija beveik išdžiūvęs. Dėl šventos ramybės davė sutaisyti atsarginę padangą, kuri, iki tol stovėjusi kiaura. Reikia skubėti, nes vidudienį perkaršta dykumomis važinėti.

Ten prapypsėjome bemaž valandą.

Jis draugiškas vyras, todėl išdrįstu užsiminti:

— Maniau, kad savo mašiną paruošei iš anksto...

— Smulkmena. Neimk į galvą!

Neimu į galvą, tik stengiuosi atidaryti langą. Rankenėlės galvutė pamesta, vos atsuku. Temperatūros rodyklė sugedusi. Laikrodis neina. Signalai neveikia. Triūba arba švilpynė nuo senų senovės stovi negyva. Užpakaly norėjo padaryti dar vieną sėdynę, bet nebai-gė. Ten pilna spyruoklių, nesuvirintų gelžgalių, tarp kurių

negali nei atsigulti nei atsisėst.

Gavęs patarimą, aš visai "neimu į galvą" ir tik džiaugiuosi, kad kojos į gatvę nesiremia.

— O jeigu padangą nuleistų, ar turėtum su kuo atsarginę pakeisti?

Ne, jis neturintis pakelklio, "džiako". Kažkas nukniaukęs ir jam dar nepavykę surasti.

— Bet, Algi (toks jo vardas), kaipgi tu gali be pakelklio važiuoti? Juk žinai, su pečiais neatkelsi, o tolesnėj kelionėj visko gali nutikti. Vertėtų grįžti ir susirasti, arba pasiskolinti.

— Dar įdomiau bus, kai nuleis... Pasiprašysime pravažiuojančių, padės.

— Nu kaipgi taip galima... — bandau perkalbėti.

— Neimk į galvą, aš tau sakiau...

Blynus kepanti padanga

Išvažiuos už miesto, Algis pradeda šnekėti, kad reikėtų sustoti ir pakeisti priekinę dešinę padangą, kadangi jis nėra gera ir kiekvienu metu galinti trūkti. "Tu tik neišsigąsk, jei staiga automobilis pašoks, mesią į šoną; vadinasi bus plyšus. Žinai, pokštelia ir nešasi į šoną. Laikysivos dešinės, tai blogiausiu atveju įriedėsime į griovį".

— Neimk į galvą, — šį kartą jau aš atsakau.

Pradedame nereikšmingai dalintis išpūdžiais ir staiga išgirstame savotišką triukšmą. Atrodo, su mazgote trankosi į mašinos sparną. Juo greičiau važiuoja, juo smarkiau.

— Ar tik tavo padanga nepradėjo blynų kepti?

— Tikrai, kasgi ten įsikerėplino?

Ir sustoja pažiūrėti.

Tie šiokie ir kitokie nedorėliai pardavė niekam tikusią vartotą padangą, kuri atsiklįjavo, atlapojusiu gumos bryzu pliekia per sparną, tarsi ragana blynus keptų.

— Bet kaip čia yra, tu sakei, kad priekinę niekam tikusi, o čia kadrilių pradėjo šokti užpakalinė?

— Šita turėjo taikyti...

Kelias mylias tykiai dundinamės iki artimiausios stotelės. Jie pakeičia padangą ir tariamės kitą pirkti, bet gerelėnė apie 14 dolerių, jis jau 5 išleido pirmoj žibalo stotelėj degmenims, čia vėl dolerį, išėitų striukai su kapitalu.

— Tu šį kartą nupirk, — man pasiūlo.

Bet aš tepasiemiau 7 dolerius.

Važiuojame pigesnės padangos ieškoti. Ir nuperkame už 12 dolerių. Vartotą taip pat, bet geros kokybės.

Kas čia dabar?

Pradedame justis karštesnį orą. Baigiasi žaliuojančiais medžiais laukai, tuoj prasidės dykuma.

Keliai geri, lygūs kaip stalas.

Atrodo, motoras pradeda kaisti. Rodyklės neveikia, nežinia, kaip greit važiuojame, nežinia, kaip vanduo laikosi, bet net kojos šyla ir pradeda mažinti jėgą smarkusis ketur-ratis.

Privaziuojam bažnytkaimio dirbtuvėle. Radiatorius užviręs, vulkano garu šnypščia.

Paskutinis eksperto žodis: visas radiatorius užakęs, būtinai reik valyti, kitaip nepavažiuosime per dykumą, o atgal grįžti galėtume tik vakarop.

Mano Algis, kaip gyvas tokių daiktų nevalės. Darbas kaštuos 9 dolerius — maždaug tiek pat, kiek mudu turime pinigų draugėn sudėjus.

Jis siūlo čekį. Tie neima; turi glėbį nepadengtų čekių (apskritai, Kalifornijoje pasikeisti čekį į pinigus gana sunku, nes fiktyvių čekių, firmų pilni sąrašai krautuvėse, vis papildomi prisiunčiamais iš policijos).

Pagalčiau susitarė: 6 doleriai grynais, 3 dol. čekiu. Ir priėjęs prie manęs sako:

— Duok savo čekių knygutę. — Mano? Kodėl pats savo nevartoji?

— Kad neturiu...

— O jeigu ir aš neturiu?

— Tu turi, aš manau... O jei ne, tai ką gi, grįšime vakare į Los Angeles, nė fata morganai nusilenkti nesuspėję.

Darbo valandai.

Suvalgome po šaltakošės lėkštę, išgeriam daug vandens.

"Degančiais" laukais

Plentas asfaltuotas, lygus. Smiltynai. Mašinos viena, kita kryptimi praūžia. Laukuose vos bestūksą kaktusai, dygi kieta žolė, plėkais nusėdusi. Kartais tolumoje pamatai trobelę. Jokio paukščio, jokio žvėrelio nematyti. Pro langus veržiasi vėjas, karštas kaip iš įkaitinto pečiaus. Dusinantis oras. Laukai atrodo kaip išdege, žaizduojanti sausra. Iš šonų, poros, keliolikos mylių nuotolyje kalnai pliki, nusvilę. Jie sulaiko vėjus.

Pusvalandis tokio važiavimo. Pradeda rodytis palmės, namai, gatvės. Moderniška oazė.

Palm Springs

Miestelis turi arti 10,000 gyventojų žiemą. Dabar iš ten daugumas išvažinėję į šaltesnius klimatus. Didesnė krautuvė pusė uždaryta ir bus atidarytos spalio viduryje. Dykumos muziejus ir tas uždarytas. Gatvės atrodo išmirusios: per kelias minutes praeina žmogus, prajuda mašina. Tačiau ir tokiam pusgyviame mieste, kaip tyčia, šiąnakt du piktadariai, vyras su žmona, nužudė vieną pareigūną ir dabar jų visur ieško. Jų nuotraukos, kaip garsenybių, pirmuose puslapiuose. Duotos biografijos, smulkesnės negu įžymybių enciklopedijose.

— Ar jums nekaršta? — klausiu gyventoją.

— Ne. Šiandien kaip tik ma-

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

loni temperatūra.

— Kiek yra?

— Gal kokie 110°F.

— Kada gi jums būna karšta?

— Kada būna daugiau...

Atrodo, jisai juokauja. Tą dieną ten karštis siekė 116°F., o tai jau yra nemažai...

Klausiu piliečių, kurie ten beveik baltieji, kodėl jie tokiuose karščiuose gyvena. Juk galima važiuoti kitur, į malonesnį klimatą.

Vieni atsako, jiems nekaršta, jiems toks sausas ir šiltas ora patinka. Kiti, bedirbdami drėgnus darbus, yra gavę piktus reumatizmus, tai čia atvažiuoja praleisti senatvę mažesniuose skausmuose. Tretieji taip nusėdo, neturi pinigų nei energijos keltis kitur. Aukštoji klasė turi nusipirkusi tikras reidencijas, bet jose gyvena tik žiemą, kada kitur per šalta, o čia būna pati toji temperatūra.

Vietinis laikraštis rašo, jau dabar yra apie 10,000 biznierių ir kitų įžymenybių, pasižadėjusių turėt pasitarimus, konferencijas žiemos mėnesiais. Milžiniškas skaičius turistų, kadangi pats miestelis neturi tiek gyventojų. Tada viskas ūžia ir rodos, kaip gaisras parako statinėje.

Aušintuvai ir tvenkiniai

Beveik visi namuose turi oro aušintuvus, kurie duoda malonią temperatūrą. Daugumas turi maudymosi tvenkinius, cementu išlietus ar plytelėmis nuklotus, kuriuose, kaip upėtekiai bėgančiame vandenyje, mirksta ir mirkinasi.

Bet koks jiems malonumas sėdėti užsidarius nuo tikrosios gamtos, kokia nauda užsiplėštinus duris džiaugtis dirbtine šaltuma? — jie tegalėtų išdėstyti.

Vakarinis Palm Springs šonas remiasi į grynų uolų kalnus, blizgančius kaip granitas ir karštį liete liejančius. Jautiesi kaip spirgas įmestas į keptuvę. Niekur neužeini vėjelio ir pavėsyje sėdi kaip musė, nutūpusi ant karštos lempos stiklo.

Netoliese nuo čia yra tikrųjų Amerikos šeiminių, tikrųjų šio krašto sūnų ir dukrų, rezervuarai: indėnų. Kažin, ar jie patys pasirinko tas vietas, ar jiems ateiviai primetė?

Judėjimas atgal

Grįžtame prie auto — trūkusį padangą! Ta pirmutinė, kuri turėjo plyšti, bet ji buvo tokia maloni, pasileido mieste... Pasitaisome, nusiperkame už likusius benzino, prisigeriame vandens.

Jau saulė nusileidus, bet dar taip karšta, net baisu burną praverti: tuoj pajunti karštutėlį orą tarsi dantistas prieš plombuojamą dantį bakterijas užtrenkinėtu. Laikome burnas užčiauptas. Panašiai ir sugrįžome atgal.

Los Angeles, California.

— Girkšt-pakšt ant lentos Kibur-vibur ant tvoros.—Kas? Atsakymas "Mįslių knygoje". Kaina \$1.00. Naujienose.

Kaip multimilijonierius uždriba ir praleidžia pinigus

Amerikoje yra didokas skaičius milijonierių, bet mažai žinome apie jų gyvenimą, papročius, pamėgimus ir rūpesčius. Mūsų didieji laikraščiai rašo apie viską, bet apie milijonierių kasdienybę mažai teparaso. Rugsėjo 30 dienos "The Wall Street Journal" idėjo savo štabo nario Ray Vickers vieną tokią aprašymą. Jis kalba apie Chicagoje gyvenančio 66 metų milijonieriaus kasdieninį gyvenimą, darbą, poilsį ir pamėgimus. Čia atpasakojame svarbesnes to rašinio vietas, kad ir mūsų skaitytojas turėtų bendrą vaizdą apie Amerikos milijonierių gyvenimą.

N. Red. Jeigu Robertui F., žilaplaukiui 66 metų vidurinių vakarų JAV pramonininkui, lošiant golfą pasitaiko sviedinuką įmušti į tankią žolę, jis ilgai ir rūpestingai jo ieško. Draugams dėl to stebintis, jis su lengvu humoru atsako: "Jums tai gali būti tik 75 centų vertės sviedinukas, bet aš turėjau uždirbti \$3.75, kad jį nupirkčiau". Taip yra dėl to, kad ponas Robertas priklauso prie tos palyginti negausios grupės, kurių metinės pajamos prašoka milijoną dolerių. Iš tokių "Dėdė Samas" pasiima po 80 centų nuo kiekvieno jų uždirbto dolerio pajamų mokesčiams.

Robertas važinėja 1955 metų vėsinamu Cadillac automobiliu, kuris kainuoja \$5,000, bet kuriam nupirkti, jis turėjo uždirbti \$25,000. Spalvotos televizijos aparatas, kainojas \$1,000, irgi reprezentuoja \$5,000 jo uždarbio. Jo akcijų ir kitų vertybės popierių šiandieninė rinkos kaina yra apie 85 mil. dolerių. Jo ir žilaplaukės linksmo būdo žmonos Mary šių metų pajamų mokesčių blankos rodydys maždaug tokias sumas: pajamos \$1,500,000, mokesčiai valdžiai (80%) \$1,200,000, neto lieka \$300,000.

Pono Roberto pajamos sudaro daugiausia iš dividendų. Kasmet kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėnesiais jis gauna maždaug \$300,000 vertės čekių. Porą tuzinų smulkesnių čekelių, paštu atnešamų, sudaro likusią pajamų dalį. Šiaip jis dirba pirmininku vienoje firmoje, prie kurios sukūrimo daugiausiai prisidėjo, bet už tai algos negauna.

Trys namai, penki automobiliai

Išoriniai p. Robertas daugiau panašus į vidutinės klasės buhalterį, kurs taupyti pradėjo tik išleides vaikus į gyvenimą. Jis ir negali skūstis nepritekliams. Iš savo dabartinių pajamų išleidžia pragyvenimui nemažas sumas, nors sakosi nemažai išleisdavęs ir 1912 metais, kada tarnavo toj pačioj firmoj buhalteriu su \$10 savaitinės algos.

Jo raštinėje p. Robertą atrasi su \$160 vertės Brooks

Bros. firmos tamsios spalvos eilute, \$7 vertės baltais marškiniais ir mėlynu silkiniu kaklaraiščiu. Jis negalės jums pasakyti, kiek vertas jo kaklaraištis, nes juos, kaip ir apatinius baltinius bei kojines, paprastai perka žmona. Iš ryto jis pasiima juos iš spintos, per daug nesirinkdamas ir, žmonos nuomone, dažniausiai ne tą, kurį reiktų. Naują eilutę jis perka vieną ar du kartus į metus, žmonos paragintas.

P. Roberto apskaičiavimu, jo pragyvenimo išlaidos, kaip drabužiai, trijų namų priežiūra, keletas automobilių ir devynių tarnų išlaikymas, kainoja maždaug \$1,000 — 1,500 iš \$6,000 netto savaitinių pajamų. Iš trijų namų, vienas yra pačiame mieste, kitas prie ežero, brangiam priemiesčio kvartale, o trečiasis Palm Beach, Fla.

Mieste p. Robertas turi 3 automobilius: 1952, 1953 ir 1955 metų modelių Cadillac'us. Floridoj dar yra 1954 m. Lincoln'as ir 1954 m. mažas sunkvežimėlis. Kadangi ponas R. pati nevairuoja, ji turi savo šoferį. Be šoferio yra samdomos dvi tarnaitės, virėjas ir sodininkas, kurie per metus gauna maždaug \$12,000 ir visą išlaikymą. Namą Floridoje prižiūrinti šeima gauna apie \$5,200 metinės algos.

Kiek brangiau kainuoja jachtos išlaikymas. Ponas R. galvoja, kad per paskutinius 6 metus į jachtą jis sudėjo apie \$90,000, neskaitant \$7,000 algos, kasmet išmokamos 2 nuolatiniams igulos nariams.

Žalia ir raudona vėliavėlė

Paprastai ponas R. keliasi 7:30 v. ryto. Per kelias minutes apsirengęs, nusiskutęs barzdą Gillette mašinėle, užkandęs pusryčių, kurie dažniausiai susideda iš avižinių dribsnių košės, lašinukų ir pakepintos duonos, jis skuba į garažą.

Nuvažiuoti į įstaigą jam trunka 25 minutės ir 8:45 ponas R. jau sėdi už savo stikliniu paviršiumi riešuto medžio stalo, ant kurio pupso nemaža krūvelė visokių raštų ir dokumentų.

Interesantams ir vizitoriams priiminti ponas R. turi išdirbę nuosavą sistemą. Ant jo stalo visuomet stovi viena iš dviejų vėliavėlių. Jeigu interesantas per langelį duryse pamato ant stalo žalią vėliavėlę, reiškia galima laisvai užėiti; raudonos spalvos vėliavėlė reiškia, kad ponas pirmininkas nenori būti trukdomas. Iš ryto paprastai atliekamos konferencijos su gamybos inžinieriais, įstaigos valdininkais ir pirkliams. Po šių konferencijų ponas R. užkandžiauja. Užkandžiai susideda iš šalto kumpio sumuštinio, ledų ir kavos. "Aš mėgstu kavą, bet kava manęs nemėgsta", sako ponas R.

Po užkandžių būna įvairūs

susitikimai su firmos advokatais ir teisės patarėjais, kurie ir užima likusią dienos dalį. 5:30 val. po pietų p. R. susideda į portfelį dokumentus, kuriuos jis turi peržiūrėti namuose ir apleidžia raštinę.

Pusė valandos vairavimo ir... poną R. jo paežerės katedžiaus tarpduryje pasitinka tarnaitė. Stiklas džino su toniku yra jau paruoštas ir ponas R. jį gurkšnoja, ilsėdamasis savo porėtuje ir stebėdamas ežere besisupančius laivelius.

Po antrojo stiklo

Antarasis stiklas poną R. nuiteikia pietums. Nors jis galėtų sau leisti valgyti steiką 3 kartus per dieną, bet p. R. labiau mėgsta "hamburger" be svogūnų, su grūstomis bulvėmis, daržovėmis ir kukuruzais. Trečiuoju patiekalu jis ir vėl renkasi ledus.

7:30 ponas R. peržiūri laikraščius, žurnalus ir iš įstaigos parsineštus raštus. 9:30 jis pasirošęs eiti į lovą. Miegas jo paprastai tuo laiku neima. Ant jo naktinio staliuko guli jo mėgiamiausia knyga, Robert Wilder "Jaunystės vynos".

Du kartus savaitėje p. R. su žmona nueina į kaimyninį kiną arba padaro vizitą šeimos draugams. Jis mėgsta kiną, jei ten rodoma kokia lengva komedija, bet vizitai jo nevilioja. Be draugų ir pažįstamų, jie aplanko savo 41 metų sūnų su žmona ir 4 vaikais, gyvenančius kitoje miesto pusėj.

Tais vakarais, kai ponai R. yra namuose, jie mėgsta pasėdėti ir prie televizijos. Labiausiai jiems patinka Ed Sullivan'o programa, nors ponas R. dažnai žiūri beisbolo ar bokso rungtynes.

Mėgiamiausi muzikiniai dalykai yra dainininkų Mary Martin ir Ezio Pinza įdainuotos plokštelės ir kai kurios melodijos iš operetės "Showboat".

Dirba ne dėl turto

Nors ponas R. nėra aistringas lošėjas ir neturi kitokių laisvalaikio užsiėmimų, prie kurių jis būtų aistringai prisirišęs, tačiau, laiks nuo laiko, neatsisako palošti "Gin rummą", kurį lošia iš ketvirčio cento. Kaip ir daugelis lošėjų arklųjų lenktynėse, jis bandė išdirbti nuosavą sistemą, bet skundžiasi, kad nė viena iš jų nebuvo sėkminga.

Ponai R. nėra reguliarūs bažnyčios lankytojai, bet galvoja, kad religija suvaidina rolę kiekvieno žmogaus gyvenime. Keliavimas savo malonumui p. R. nevilioja, nes ilgas metus savo dabartinėj firmoj jis buvo keliaujančiu pardavėju ir prisivazinėjo pakankamai.

Savo firmos šerūs jis pradėjo pirkti, kada jie tebuvo nedaug ką vertesni už sienoms klijuoti popierių, gi dabar jų susikrovė gana daug, ir rinkoj vienas jų kainuoja \$80-90. "Aš nedirbu dėl to, kad pasidaryčiau turtingesniu, bet dėl to,

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

kad dar labiau išugdyčiau savo firmą ir tuočiau daugiau geresnių progų čia dirbančiams", — sako ponas R.

Atliekamus pinigus ponas R. investuoja į naftos pramonę. Iki šios dienos į alyvos pramonę jis jau investavo virš \$3,000,000, turi ten dirbančius 18 darbininkų ir \$15,000 metinės algos gaunančių administratorių.

Įvairiems labdaros tikslams ponas R. paaukoja apie \$100,000 metams. Kad tuos pinigus tinkamai paskirstytų, jis yra sudaręs nuosavą fondą, nes jo pajamų lygio žmonės pasidarė kiekvienos labdaros organizacijos, kurių čia Amerikoje gana gausu, taikinium.

DAube 6-6887

DAINA
TELEVISION

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3130S. HALSTED

GRADINSKAS

KRAUTUVĖ ir DIRBTUVĖ
Televizija, radijas, fonografai,
lempos, baterijos, antenos.
J. G. TELEVISION CO.
2512 WEST 47th STREET
Tel.: FRontier 6-1998

PIGIAI IR SAUGIAI
**PERKRAUSTAU
BALDUS**
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį,
specialius įrankius ir apdraudą.
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminė gyduolė: mišinys šaknų, žolių ir seklių. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, pūslės ligų, širdies supykimo, šūrpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

**SIUNTINIAI I
LIETUVĄ**

visus mokesčius
čia sumokejusi

100% apdrausta

**DRABUZIAI
GYDUOLĖS**
ir t. t.

Jūsų giminės gausa be
jokių jiems išlaidų

**CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.**
220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354
Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

Lietuviškų atvirukų reikalai

Panelė Elena Putrytė

Pasirodžius Elenos Putrytės išleistiems atvirukams, vėl keliamas klausimas apie reikalą išleisti gerus lietuviškus kalėdinius atvirukus. Rinkoje yra didokas skaičius atvirukų su lietuviškais įrašais, bet atvirukų su lietuviškais paveikslais ir įrašais nėra.

Iškėlus šį klausimą spaudoj, mes ir vėl kreipėmės į Putrytę, kad ji plačiau papasakotų apie visą lietuviškų atvirukų reikalą. Šiuo klausimu ji turi daugiau žinių negu kiti, nes ji pati jau yra paruošusi rinkinį puikių lietuviškų atvirukų ir juos išleidusi. Ji taip pat planuoja išleisti kalėdinius atvirukus. Štai menininkės Putrytės paaiškinimas:

— Man buvo nepaprastai malonu skaityti p. A. Rūk'o straipsnis apie visą lietuviškų atvirukų klausimą. Be to, mane visa eilė žmonių raštu ir žodžiu klausinėjo, kodėl išleisti atvirukai išėjo toki, o ne kitoki, kodėl nepadariau atvirukų Kalėdoms, Naujiems Metams? Kodėl neišleidau atvirukų gimtadieniams, santuokoms ir kita?

— Turiu pačioje pradžioje pasakyti, kad atvirukų išleidimas nėra toks paprastas dalykas, kaip daugeliui atrodo. Į rankas paimtas atvirukas atrodo labai paprastas, bet retas nusimano, kiek reikia įdėti darbo ir pinigų tam atvirukui paruošti. Reikia įdėti ne dešimtis, ne šimtus, bet tūkstančius dolerių! Taip pat reikia įdėti nepaprastai daug darbo, energijos ir kantrybės.

— Pirmiausia menininkas turi paruošti tinkamą atviruką. Jeigu nori paruošti geresnį, tai turės daug dirbti. Turės ir vakarais ilgas valandas nemiegoti, jam reiks ir ryte anksti atsikelti. Bet menininko darbas yra tikrai atviruko pagaminimo pradžia. Gali sakyti, kad yra pats lengviausias darbas...

— Spalvuotiems atvirukams

reikia pagaminti klišes. Kiekvienai spalvai reikia turėti atskirą klišę. Jei atvirukas yra penkiaspalvis, tai reikia pasigaminti penkias klišes. Jei nori spausdinti penkis atvirukus, tai turi pagaminti 25 klišes. Pati paprasčiausia vienos skilties laikraštinė klišė kainuoja \$4.50, o ką jau bekalbėti apie atviruko dydžio klišę. Be dešimties dolerių nėra ko ir pradėti! Atvirukams reikia ne cinko klišės, bet žymiai kietesnio metalo mišinio, o tokios klišės su \$10.00 nepadarysi.

— Klišių pasigaminimas atvirukų dar nepadaro. Reikia ieškoti spaustuvės, kuri gali spausdinti keliomis spalvomis. Nėra nei vienos lietuviškos spaustuvės, kuri galėtų atlikti įvairiaspalvius darbus. Reikia kreiptis į amerikiečių spaustuves. Ne visos ir amerikiečių spaustuvės atlieka tokius darbus. Tai yra specialus darbas. Tokį darbą atlieka tikrai kelios spaustuvės. Ne taip lengva jas surasti. Dar sunkiau ir dėl atlyginimo susitarti. Kur tikrai jie nagus prikiša, už tai reikia mokėti. Ne toks lengvas dalykas ir popierius pasirinkti.

— Be to, reikia dar ir dėžutes pasigaminti, reikia etiketes atsispausdinti, reikia sandėliukas susirasti, reikia jas išsiuntinėti. Tai yra menkas dalykas, kai klausaisi pasakojimo arba skaitai laikraštyje, bet visa tai yra nepaprastai sunku, kada šiuos klausimus bandai praktiškai spręsti. Man teko savo atvirukus piešti, klišes užsakinėti, spaustuvės ieškoti, popierių rinkti, dėžutes parinkti, etiketes paruošti, ryšulius gaminti, į paštą vilkti ir... ir už viską mokėti. Mokėti ir mokėti. O vėliau teko laukti, laukti užsakymų, kad bent savo pinigus išrinkčiau. Jų ir dabar tebelaukiu... Teko laukti ir atsiliepimų. Jų

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

buvo, dar ir dabar jų yra. Nors, teisybę pasakius, ne visi suprato atviruko paruošimo darbą ir surištas su tuo išlaidas.

— Na, tai kaip dabar? Ar paruošit šioms Kalėdoms naujų atvirukų, ar ne?

— Kalėdoms atvirukų bus,

— atsakė Elena Putrytė. — Laiko jau mažai teliko. Nesu-spėsiu paruošti tokių atvirukų, kokių aš norėčiau, bet atvirukų bus. Jie laiku bus paruošti ir užsakytojams bus išsiųsti, — baigė pasikalbėjimą Miss Ellen Putris, gyv. 1808 So. 49th Ave., Cicero 50, Illinois.

Kad Jūsų pinigai atneštų daugiau pelno ir kad kiekvienu atveju jie būtų saugiai apdrausti — padėkite juos pas mus. Tai paprasčiausias ir saugiausias dalykas! APTARNAUJA JUS NUO 1922 METŲ.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILLINOIS
Telefonai: TOWNHALL 3-8131—8132 Jozas Gribauskas, vedėjas

Vieta, kur tikrai gali puikiai praleisti vakarą baltai apklotų staliukų ir žvakučių apšviestoje lietuvių vedamoje

ZEP'S RESTAURANT & LOUNGE

RESTORANAS-KAVINĖ-COCKTAIL LOUNGE — 1522 W. 51st STREET

Dining room'as, dėl vykstančio dabar pertvarkymo ir remonto, veikia tikrai penktad. ir šeštadieniais. Apie spalio mėn. 5 d. įvyks pilnas pertvarkytas ir išdekoruotas Kavinės-Cocktail Lounge atidarymas. Lietuviški bei vietiniai gardžiai pagaminti valgiai. Labai maloni atmosfera — vėdinama šaltu oru. Kur rasi Chicagoje lietuvišką užėigą — kavinę, kur 4 vakarus savaitėje TREČIADIENIAIS, PENKTADIENIAIS, ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS groty puiki muzika, prie kurios galėtum smagiai pasišokti. Kavinė atidaryta kasdien iki 4 val. ryto, o šeštadieniais iki 5 val. ryto.

Specializuojamės ir pusiau uždariais baliais: gimtadienių, vedybinių sukakčių ir kitomis progomis. Galima rezervuoti su valgiais, gėrimais, muzika ir patarnavimu.

Atvykite, tikrai nesigailėsite praleidę vakarą pas mus. VALĖ IR VLADAS VAITEKUNAI.

BUDRIKO PREKYBOS 43 METŲ

SUKAKTUVIŲ PROGA

ant rakandų, šaldytuvų, skalbiamų mašinų, pečių, televizijos aparatų, jewelry — duodamos žemiausios kainos.

DIDELIS SUTAUPYMAS IR LENGVI IŠMOKĖJIMAI.

Graži dovanėlė duodama su kiekvienu pirkinium.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted St. Tel. CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda iš WHFC stoties — 1450 Kilocycles — Ketvirtadieniais nuo 6-tos iki 7-tos valandos vakaro.

Imonė atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 ki 9:30 val. vak. Kitom dienom nuo 9 iki 6. Sekmad. nuo 10 iki 5 val. vak.

PREMIJŲ PREMIJOS

Šie metai daug derlingesni premijomis, negu bet kurie kiti Amerikoje. Tenka tik džiaugtis ir neapvilti mecenatų. Taip pat reikia laukti, kad visos konkursų komisijos blaiviai ir teisingai, t.y. bešališkai, atliktų savo darbą.

Nieko naujo neskelbdami, čia tik informacijos dėlei duodame santrauką. Štai tos premijos bei konkursai:

1. L. Rašytojų Draugijos 1955 metų grožinės literatūros premija — \$500.00. Mecenatas kun. Dr. Juozas Prunskis.

2. Penktajam DRAUGO romanui — \$1,000.00

Mecenatas tas pats. Jury komisiją sudaro Toronte gyvenę kultūrininkai: Ant. Gurevičius, kun. Dr. J. Gutauskas, Iz. Matusievičiūtė, St. Prapuolenytė ir Vyt. Tamulaitis (įsidėmėta: tai naujas DRAUGO bandymas laimėti geresnį romaną — matyt, rašytojais skaudžiai nusi-vilta). Romano sąlygos — tradicinės. Paskutinis terminas — š.m. lapkričio 1-ji diena.

3. Jaunimo literatūros premija — \$500.00.

Sąlygos tokios:

a) Liet. Kn. klubas ir ateitininkų ŠATRILIOS meno dr. ja, norėdama paskatinti rašytojus bei auklėtojus daugiau duoti tinkamos lektūros mūsų priaugančiam jaunimui — vyresniųjų klasių pagrindinės ir aukštesniųjų mokyklų (High School) mokiniams, skelbia šį konkursą.

b) Premija bus duota už bet kurios rūšies ar žanro auklė-jantį veikalą: eilėraščius, poemą, beletristiką, biografijos, vaizdelį ar kurios kitos rūšies kūrinį, skirtą jaunimui.

c) Premija nebus skaldoma tarp kelių autorių.

d) Autoriai ar leidėjai 1955 m. išėjusias knygas ar spaudai parengtus rankraščius premi-jai skirti komisijai prašomi siųsti iki 1956 m. kovo 1 die-nos šiuo adresu: Jaunimo Li-teratūros premijai skirti ko-misijai, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois. Rankraš-čiai pasirašomi tikrąja pavar-de.

4. DARBININKAS pa-skelbė dramos konkursą.

Premija — \$500.00. Sąlygos:

a) Veikalas turi būti iš lie-tuviško gyvenimo, dabarties ar praeities, drama ar kome-dija; priimamas šių dienų žiū-rovų daugumai ir, neprasilenk-damas su krikščioniška bei tautine dvasia, veikti žiūrovą pozityviai.

b) Veikalas turi būti įmano-mas lietuviškai scenos techni-kai, suvaidinamas per 2-3 val. spektaklį.

c) Teisė premijuotą veikalą vaidinti ir išleisti tenka DAR-BININKUL.

d) Veikalai įprastine slapt-ojo konkurso tvarka, pasirašius slapyvardžiu, siunčiami šiuo adresu: DARBININKAS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N.Y. Jury komisija bus suda-ryta vėliau. Paskutinis termi-

(Tęsinys 12 pusl.)

**Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis
AGLINSKAI**
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 24 ir 6-9 popiet.
Ketvirt., penkt., 2-4, 6-9 popiet.
Šeštadieniai 10-2 val. popiet.
Tel. ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniai ir penkta-
dieniai nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 ligi 12 ir nuo
1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniai ir penktadieniai.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad.
ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniai pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Trečiadieniai uždaryta.
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare,
šeštadieniai 2-7 p.p., išskyrus sekmi.

Telef. Ofiso ir rezid. WALbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7
iki 9 vak. Sekmadieniai tik susitarus.

Rezid. telef.: INTERocean 8-8732
Ofiso telef.: INTERocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val.
p. p., ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad.
Šeštad. 10-3. Kitu laiku — susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų
ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. telefonai: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,
išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
**DR. JOSEPH W.
KADZEWICK**
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tikrai susitarus:
nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9
vakaro. Išskyrus trečiadienius
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISTELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
Šeštadieniai 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialistė Moterų Ligy ir Akušerijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šeštad. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad
6-8:30 Trečiadieniai tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonai: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniai 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po
pietų kasdien, išskyrus trečiadienius
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val. po pietų

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8.
Šeštadienį 2-4 val. po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta.

**DR. CONSTANCE
O'BRIEN**
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(Gėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m.
7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12
Trečiadieniai uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų GE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser. Subat. ir Nedėl. tik susitarus
Ofiso telefonai: YARds 7-4787
Namų telefonai: PROspect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai
šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų
šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8874
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30-
8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

**DR. VYT. TAURAS-
TUPČIAUSKAS**
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. tel. PROspect 8-1223
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro
antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir
ketvirt. ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniai 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo
6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet
trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniai 2-4 val. po pietų.
Sėkmadieniai uždaryta.

**DR. BRUNO J.
ZUBRICK'AS**
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.,
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonai: HEMlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dažai, Speciali pagalba Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

**Dr. Kazimieras
MICHEL**
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal
sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
Telefonai: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniai 10-2 val. po pietų.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudėjimo, akių karščio,
Atitaisau trumparegystę ir toli-
regystę. Prirengiu teisingai akinius.
Visuose atsitikimuose egzaminavimai
daromus su elektra, parodančia ma-
žiausias klaidas. Speciali atyda kreiv-
piama i mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniai iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penkta-
dienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeš-
tadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryte
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki
8:00 valandos vakaro.
Sėkmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto
iš stoties WOPA, 1490 kilocycles
Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

— Koks šventasis su uode-
ga? — Atsakymą rasite MISELIŲ
KNYGOJE. Gaunama NAUJ E-
NOSE tik už \$1.00.

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

(Tęsinys iš 11-to psl.)

nas rankraščiams — š.m. gruodžio 1-ji diena.

5. Scenos veikalų konkursą paskelbė Liet. Mokytojų S-ga šiomis sąlygomis:

a) Veikalai skiriami pradinės mokyklos mokiniams, 7-15 m. amžiaus.

b) Veikalas turėtų būti įmanomas pastatyti jaunimo teatrų ar net lituanistinių mokyklų per 1-2 val.

c) Autorius gali atsiųsti daugiau negu vieną veikalą, tačiau gali būti premijuotas tik vienas to paties autoriaus veikalas.

d) Skiriamos 2 premijos: I — \$500.00, II — \$250.00.

e) Premijuotus veikalus LM S-ga išleidžia be papildomo honoraro ir pasilieka sau pirmosios laidos teises. Dėl nepremijuotų, bet atrinktų veikalų išleidimo LMS tarsis su autoriais.

Paskutinė data — 1956 m. gegužės 1-ji diena. Jury komisija: LMS atstovai J. Kreivėnas ir Ig. Serapinas, LRD atstovai P. Gaučys ir J. Švaisėtas, teatralų atst. akt. A. Dikinis. Sutvarkytus rankraščius siųsti LMS sekretorei: E. Vilimaitė, 5610 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

Kiek žmonių gyvena pasaulyje

Jungtinių Tautų Statistikos biuro žiniomis 1949 metais visoje žemėje buvo 2,367,737,000 gyventojų. Kadangi Pasaulinė Sveikatos Organizacija spėja, kad gyventojų skaičius kasdien paauga 60,000, dabartinis gyventojų skaičius žemėje būtų jau daugiau negu 2,500,000,000.

Tačiau šie skaičiai gali būti klaidingi dešimtimis ar net šimtais milijonų, nes iki šiol nebuvo prieita vieningos sistemos, pagal kurią kiekviena valstybė vienodai tiksliai užregistruotų informaciją, liečiančią gimimus, vedybas, skyrybas ir mirimus. Jungtinės Tautos vis dėlto visą laiką stengėsi tokią bendrą sistemą išdirbti.

Iki šiol, pavyzdžiui, Sovietų Sąjunga dar tebesinaudoja daviniais, surinktais 1946 metais.

Statistinė komisija prie JT išdirbo principus, pagal kuriuos mirimai, gimimai ir kita vitalinė statistika turi būti registruojama, ir išsiuntinėjo atitinkamus raportus kiekvieni valstybei. Tačiau yra ne viena valstybė (kaip pav. Indija), kuri dar negreitai galės tuos principus praktikoje pritaikyti. Indija vis dėlto pasižadėjo daryti savo dabar vartojamoje sistemoje pagerinimus ta prasme, kad jie palaipsniui priartėtų prie tų, kuriuos siūlo Jungtinės Tautos.

Kada šie principai bus pritaikyti visose valstybėse, kas penki metai turėsime tikslias žinias apie pasaulio gyventojų skaičių ir to skaičiaus keitimąsi.

12 — NAUJIIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, OCTOBER 1, 1955

* Prie žalios šviesos įstatymas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių statistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukandžių mašinų... Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampu.

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

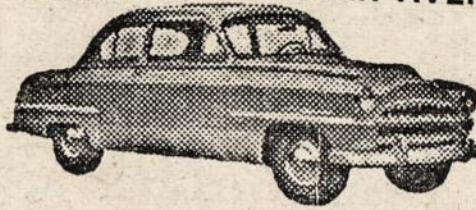
ANTANAS VILIMAS

3415 So. Litanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE

Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turintis moderniausių įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tau piau naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IS TOLI IR ARTI

*Nauji dideli trokšai - Naujaisi kraustymo įrankiai
 Ilgu metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas*

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

G A P S I N K I T Ė S N A U J I E N O S E

Now at

GUARANTEED ELECTRIC

4 SIEGLER USES HEAT THAT'S TIMES HOTTER OVER YOUR FLOORS!

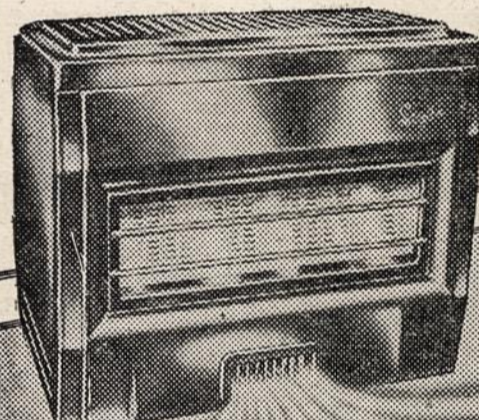
Siegler is not a space heater that wastes heat up the chimney and on the ceiling forcing you to live in 1 or 2 rooms —

Siegler is not a central heating plant with expensive installations —

Siegler is a revolutionary method of WARM FLOOR HEATING . . . puts heat in every room WITHOUT COSTLY, DIRT COLLECTING PIPES & REGISTERS

WARM COZY FLOORS IN EVERY ROOM!

APPROVED BY AGA

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
GAS HEATERS

MONEY BACK GUARANTEE

make the 'MATCH-TEST'! It proves how Siegler pays for itself again and again with the fuel it saves!

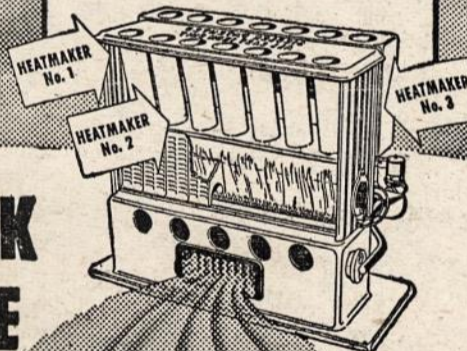

Siegler

THREE-IN-ONE HEATMAKER

Siegler captures the Top-of-the-Flame heat, doesn't waste it up the flue as ordinary heaters do. This extra, patented inner heater is built right into the heart of the hottest fire. It captures the 4 Times Hotter heat from the burner flame — pours it over your floors. Cuts gas bill tremendously

HEATS LIKE MAGIC even with the gas turned OFF

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 W. Cermak Road

Blshop 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS